

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 222.345 van 1 februari 2013
in de zaak A. 201.019/X-14.744.**

In zake : 1. Jacques DEBERGH
 2. Paula THYS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Pieter Jongbloet
 kantoor houdend te 1000 BRUSSEL
 Jan Jacobsplein 5
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 1. de gemeente KASTERLEE
 2. de deputatie van de provincieraad van ANTWERPEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Hugo Sebreghs en Floris Sebreghs
 kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
 Mechelsesteenweg 27
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 8 juli 2011, strekt tot de nietigverklaring van :
- a. het besluit van 25 januari 2011 van de gemeenteraad van Kasterlee houdende de definitieve vaststelling van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Gierlebaan”, en
- b. het besluit van 17 maart 2011 van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen houdende goedkeuring van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Gierlebaan” van de gemeente Kasterlee, “definitief vastgesteld door de gemeenteraad van Kasterlee in zitting van 28 januari 2011”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 221.637 van 5 december 2012 worden de debatten heropend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 januari 2013.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Pieter Jongbloet, die verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Olivier Verhulst, die loco advocaten Hugo Sebreghts en Floris Sebreghts verschijnt voor de verwerende partijen, zijn gehoord.

Eerste auditeur Ann Eylenbosch heeft een met dit arrest eensluidend advies behoudens wat de kosten betreft, gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 28 mei 2008 vindt een eerste plenaire vergadering plaats over het voorontwerp van gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (hierna: GRUP) “Gierlebaan” van de gemeente Kasterlee.

Op 21 januari 2010 wordt een tweede plenaire vergadering over het voormelde voorontwerp gehouden.

Het GRUP “Gierlebaan” werkt de zone Gierlebaan in Kasterlee uit als nieuw lokaal bedrijventerrein. Het plangebied sluit aan op de bestaande zone voor KMO’s en ambachtelijke bedrijven met het historisch gegroeid bedrijf IJsboerke en situeert zich ten noordoosten van de Gierlebaan. Het GRUP voorziet +/- 12 ha voor een lokaal bedrijventerrein, interne wegenis, buffer en aansluiting

op de Gierlebaan. De onteigeningsprocedure maakt geen voorwerp uit van het GRUP. Deze procedure wordt uitgevoerd in het kader van de wet van 30 december 1970 betreffende de economische expansie.

3.2. De verzoekende partijen zijn eigenaar van een perceel gelegen aan het Pleintje te Tielen, kadastraal bekend sectie C, nr. 89/D, deels gelegen binnen het plangebied.

3.3. Volgens het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (hierna: RSV) behoort Kasterlee tot het buitengebied van Vlaanderen. Er geldt binnen het plangebied geen gewestelijk RUP.

De bestemmingen voor de gemeente Kasterlee zijn vastgelegd in het bij koninklijk besluit van 30 september 1977 vastgesteld gewestplan Turnhout en het bij koninklijk besluit van 28 juli 1978 vastgesteld gewestplan Herentals-Mol, toegevoegd aan het gewestplan Turnhout bij besluit van 14 december 1992 van de Vlaamse regering.

Het plangebied is grotendeels bestemd als agrarisch gebied en wordt begrensd door woongebied met landelijk karakter ten noorden en ten oosten. In het westen wordt het plangebied begrensd door een zone voor KMO's en ambachtelijke bedrijven (waar het bedrijf IJsboerke ligt), in het zuiden door natuurgebied en een stukje woonuitbreidingsgebied.

Volgens het provinciaal ruimtelijk structuurplan voor de provincie Antwerpen (hierna: PRSP Antwerpen), goedgekeurd op 28 augustus 2001, behoort Kasterlee tot de hoofdruimte "Netegebied" en tot de deelruimte "Vallei van de Kleine Nete". Kasterlee wordt geselecteerd als hoofddorp type II. Er geldt binnen het plangebied geen provinciaal RUP.

3.4. Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (hierna: GRSP) van de gemeente Kasterlee, goedgekeurd op 26 januari 2006, bevat de volgende bindende bepaling 29:

"De gemeente maakt een RUP op voor de realisatie van nieuwe ruimte voor lokale bedrijvigheid op één of meerdere locaties. In de stedenbouwkundige voorschriften worden onder meer volgende doelstellingen voor ogen gehouden:

- Streven naar een intensief ruimtegebruik
- Maximale kavelgrootte van 5000 m²
- Maatregelen met betrekking tot integraal waterbeheer (buffering van hemelwater ...).”

3.5. Een screening voor de milieueffectrapportageplicht wordt uitgevoerd. Het screeningsdossier wordt op 22 maart 2010 bezorgd aan de dienst m.e.r. Op 20 april 2010 beslist de dienst m.e.r. dat het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat derhalve de opmaak van een plan-MER niet nodig is.

3.6. In zitting van 22 juni 2010 stelt de gemeenteraad van Kasterlee het voorontwerp van het GRUP “Gierlebaan” voorlopig vast.

3.7. Ter gelegenheid van het openbaar onderzoek, georganiseerd van 16 augustus 2010 tot en met 15 oktober 2010, worden zeven bezwaren, onder meer door de verzoekende partijen, ingediend, en worden vier adviezen verstrekt.

De deputatie van de provincieraad van Antwerpen adviseert op 30 september 2010 het ontwerp van GRUP voorwaardelijk gunstig.

De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar adviseert op 12 oktober 2010 inzake de overeenstemming van het ontwerp van GRUP met het RSV en de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

In zitting van 9 november 2010 brengt de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening (hierna: de Gecoro) advies uit. Met betrekking tot het bezwaar van de verzoekende partijen wordt daarin het volgende gesteld:

“7)Bezwaarschrift van de familie Debergh - Thys, Gijsbrecht van Deurnelaan 37, 2100 Antwerpen via hun raadsman Pieter Jongbloet aangetekend verstuurd dd. 15/10/2010.

Inhoud: De cliënten van meester Jongbloet zijn eigenaar van een perceel gelegen aan het Pleintje te Tielen, kadastraal gekend als sectie C, nr. 89a (lees: 89/d) (deel). Het voorste gedeelte van het terrein is woongebied met landelijk karakter, het achterliggend deel is gelegen in agrarisch gebied. Zijn cliënten hebben doelbewust gekozen voor een groot terrein (70a 91ca) met een zicht op uitgestrekte weiden en landerijen. Het zicht op de fabriek IJsboerke wordt onttrokken door een bos dat te midden van deze landerijen

is gelegen. Het plangebied is ingekleurd als biologisch waardevol tot zeer waardevol gebied volgens de biologische waarderingskaart.

Na realisatie van het RUP zullen mijn cliënten enkel een redelijk beperkte bouwkael overhouden en zal het zicht dat zij momenteel hebben over dit ruime en ongestoorde gebied plaats maken voor een zicht op een bufferzone onmiddellijk achter de tuin.

De cliënten verzetten zich tegen het ontwerp RUP omwille van volgende redenen:

1. Het voorliggende ontwerp-RUP is strijdig met de voorschriften van het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan van de Provincie Antwerpen. De gemeente Kasterlee is aangeduid als hoofddorp type II en de deelgemeente Tielen als woonkern. De toelichtende nota van het RSPA stelt dat lokale bedrijventerreinen in principe aansluiten bij het hoofddorp. Bovendien wordt verwezen naar het addendum aan het RSPA dat momenteel nog niet is goedgekeurd. Het is niet wettelijk daarnaar te verwijzen.

Het ontworpen lokaal bedrijventerrein is niet gelegen in aansluiting bij een bestaand bedrijventerrein, maar wel bij een bestaand bedrijf van bovenlokaal belang, dat bij de totstandkoming van het gewestplan Turnhout conform de bestaande toestand werd bestemd als KMO zone. Er is dus geen sprake van een bedrijventerrein in de zin van een terrein dat planologisch bestemd is voor de vestiging van verschillende bedrijven.

Bovendien blijkt uit het structuurplan van de gemeente Kasterlee duidelijk dat de planoptie genomen werd om ingeval van herlocalisatie van het bestaande bedrijf van regionaal belang de bestaande KMO zone te herbestemmen tot lokaal bedrijventerrein. Deze beleidsoptie is strijdig met het voorliggende ontwerp RUP. In de mate dat het ontwerp RUP voorziet in de inplanting van een lokaal bedrijventerrein in een buitengebiedgemeente, doch niet aansluitend bij een hoofddorp terwijl er geen reden voorhanden is om aan de principiële verplichting om in buitengebieden de lokale bedrijventerrein in te planten bij het hoofddorp voorbij te gaan, schendt het plan de bindende voorschriften van het RSPA.

2. Het voorliggende ontwerp-RUP is strijdig met het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Kasterlee.

In het GRS van de gemeente Kasterlee wordt de mogelijkheid tot inplanting van een lokaal bedrijventerrein aansluitend op de bestaande KMO zone uitdrukkelijk besproken. Het voorliggend ontwerp-plan voorziet de aansluiting van het bedrijventerrein van bovenlokaal belang helemaal niet ten noordwesten van het bestaande KMO gebied, maar in tegendeel wordt deze uitbreiding voorzien in oost-noordoostelijke richting, in de richting van het erachter gelegen habitatrichtlijngebied.

De nu ontworpen planoptie komt dus niet tegemoet aan de planoptie die m.b.t. deze uitbreiding wordt genomen.

3. De tenuitvoerlegging van het ter openbaar onderzoek voorliggend ontwerp-RUP, heeft significante milieu-effecten, en kan dus niet tot stand komen zonder voorafgaandelijk milieu-effect onderzoek (Plan-Mer).

Het diensthoofd van de dienst Mer heeft via aangetekend schrijven op 20/04/2010 laten weten dat de opmaak van een plan-Mer in het kader van de totstandkoming van dit RUP niet noodzakelijk is. Dit is onaanvaardbaar. Uit de screeningsnota komt namelijk naar voor dat vandaag de dag ongestoorde plaggenbodems zullen teloorgaan. Deze zijn gelegen in

biologisch waardevol gebied waarvan een deel erkend is als permanent historisch grasland. Het vaststaand milieu-effect biotoopverlies kan enkel worden gemilderd door een compensatie waarbij gebieden die momenteel niet als biotoop voor de aanwezige fauna en flora in aanmerking komen een bestemming te verlenen die de ontwikkeling als biotoop mogelijk (maakt), en deze bestemming vervolgens samen met de uitvoering van het RUP te realiseren.

Er werd de initiatiefnemer ten onrechte een ontheffing van de plan-Merplicht toegestaan. In ieder geval dient het plan van goedkeuring te worden onthouden, zolang in het kader ervan geen plan-Mer werd opgesteld, en het ontwerp-plan niet is gereëvalueerd, rekening houdende met de resultaten van het plan-Mer.

Behandeling: Het bezwaarschrift is ontvankelijk.

1. Het advies van de provincie Antwerpen stelt duidelijk dat het RUP in overeenstemming is met het RSPA. Een gemeente met een hoofddorp type II krijgt namelijk de mogelijkheid om een bijkomend bedrijventerrein aan te duiden zowel voor nieuwe bedrijven als voor de herlokalisatie van zonevreemde en/of historisch gegroeide bedrijven, met een richtinggevend bruto-grootte (van) 5 ha. Enkel dient de behoefteraming verder verduidelijkt te worden. Het RUP Gierlebaan voorziet in de aansluiting van een KMO-zone bij een bestaande KMO-zone en stemt bijgevolg overeen met het RSPA.

De vermelding naar het addendum aan dit RSPA is inderdaad onwettig en dient uit de toelichtingsnota te worden geschrapt.

De planoptie om het terrein van de firma IJsboerke om te vormen tot lokaal bedrijventerrein is niet strijdig met het huidig RUP, aangezien er momenteel geen sprake is van een herlokalisatie van deze firma. Uit de behoefteanalyse blijkt dat er een huidige behoefte is aan een lokaal bedrijventerrein. Ongeacht of er een toekomstige planoptie is of niet, is het bestaande bedrijventerrein van IJsboerke wel degelijk een KMO zone die conform het RSPA aanleiding kan geven voor een bijkomend bedrijventerrein. Om aan de huidige behoefte te kunnen voldoen kan niet gewacht worden op een mogelijke, onzekere toekomstige planoptie.

2. Uit de gewenste ruimtelijk economische structuur uit het goedgekeurde GRS van de gemeente Kasterlee blijkt dat de planzone uit het RUP overeen komt met de zoekzone voor (een) lokaal bedrijventerrein op onderstaand plan.

(...)

Hieruit blijkt dat de planoptie wel degelijk tegemoetkomt aan de planoptie die genomen werd in het GRS Kasterlee. Bovendien is de opmaak van dit RUP de uitvoering van (de) bindende bepaling 29 van dit GRS. Planmatig is (het) volgens het GRS dus steeds de bedoeling geweest om de huidige strook op te nemen als KMO-zone aansluitend aan IJsboerke.

Ook uit de zoekzone zoals opgenomen in het richtinggevend deel van het GRS van de gemeente Kasterlee op p. 143 is het huidig plangebied aangeduid als zoekzone. Dit plan van p. 143 van het goedgekeurde GRS is hieronder weergegeven.

(...)

3. De dienst Mer heeft op 20/04/2010 gemeld dat het screeningsdossier de nodige informatie bevat over het voorgenomen plan en heeft de

relevante milieudisciplines op voldoende wijze besproken. Ook de ingediende adviezen van de verschillende instanties werden voldoende verwerkt. De dienst Mer heeft geconcludeerd dat het voorgenomen (...) plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is. Deze beslissing evenals de screeningsnota zijn sinds die datum beschikbaar voor het publiek.

De procedure inzake een MER-screening is een wettelijke procedure waarbij alle mogelijke milieu-effecten worden beoordeeld. Voor het ontwerp RUP Gierlebaan werd deze wettelijke procedure correct gevolgd en werd voornoemd advies uitgebracht door de dienst Mer. (De) Gecoro stelt dat de bezwaarindiener dit dient aan te kaarten bij de dienst Mer zelf, aangezien noch de gemeente noch Gecoro bevoegd is om een MER-screening goed te keuren.

Besluit: Het bezwaar is deels gegrond wat betreft de verwijzing naar het addendum van het RSPA. Dit is inderdaad onwettig en dient te worden geschrapt uit de toelichtingsnota. Voor het overige is het bezwaar ongegrond.

Conclusie: (De) Gecoro is akkoord met de principes van het RUP. Voor de behandeling van de bezwaren wordt verwezen naar de hogervermelde behandelingen en besluiten per individueel bezwaar.”

3.8. Bij besluit van 25 januari 2011 stelt de gemeenteraad van Kasterlee het GRUP “Gierlebaan” definitief vast.

Dit is het eerste bestreden besluit.

3.9. Bij besluit van 17 maart 2011 keurt de deputatie van de provincieraad van Antwerpen het GRUP “Gierlebaan” van de gemeente Kasterlee, zoals definitief vastgesteld door de gemeenteraad van Kasterlee in zitting van 25 januari 2011, goed.

Nog op 17 maart 2011 keurt de deputatie van de provincieraad van Antwerpen het GRUP “Gierlebaan” van de gemeente Kasterlee, “zoals definitief vastgesteld door de gemeenteraad van Kasterlee in zitting van 28 januari 2011”, goed. Dit is het tweede bestreden besluit.

In het Belgisch Staatsblad van 13 mei 2011 wordt bekendgemaakt wat volgt:

“Het besluit van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen van 17 maart 2011 verleent goedkeuring aan het ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Gierlebaan’ dat de gemeenteraad van Kasterlee op 25 januari 2011 definitief vastgesteld heeft.”

IV. Voorwerp van het beroep

4. Het betoog in de laatste memorie van de verzoekende partijen dat zij het besluit van 17 maart 2011 van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen houdende goedkeuring van “het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Gierlebaan’, definitief vastgesteld door de gemeenteraad van Kasterlee in zitting van 25 januari 2011” op het ogenblik van de indiening van hun beroep niet kenden, wordt bijgetreden en het voorwerp van het beroep van de verzoekende partijen wordt tot dit besluit uitgebreid.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Standpunt van de partijen

5.1. De verzoekende partijen roepen in een eerste middel de schending in van artikel 2.2.15 VCRO en het gebrek aan de rechtens vereiste feitelijke grondslag.

Zij lichten toe dat het tweede bestreden besluit een GRUP goedkeurt dat op de gemeenteraad van Kasterlee op 28 januari 2011 definitief is vastgesteld, en derhalve zonder voorwerp is, aangezien er geen besluit van de gemeenteraad van de gemeente Kasterlee van 28 januari 2011 bestaat middels hetwelk het GRUP “Gierlebaan” definitief zou zijn vastgesteld. Omwille van de rechtszekerheid dient het deputatiebesluit volgens de verzoekende partijen middels een vernietiging uit het rechtsverkeer te worden verwijderd.

5.2. De verwerende partijen stellen in hoofddorde dat zij niet inzien welk belang de verzoekende partijen hebben bij het aangevoerde middel indien het al correct zou zijn dat wegens een materiële vergissing de datum van het gemeenteraadsbesluit tot definitieve vaststelling van het GRUP niet correct zou zijn weergegeven. De definitieve vaststelling heeft immers geen effect op de procedurele aspecten ten behoeve van derden. Daarenboven moet worden

vastgesteld dat het de verzoekende partijen er niet van heeft weerhouden om een verzoekschrift bij de Raad van State in te dienen.

Ondergeschikt stellen de verwerende partijen vast dat het eerste bestreden besluit dateert van 25 januari 2011 en dat het tweede bestreden besluit ook naar dit besluit verwijst, waar het stelt: “Gelet op het besluit van de gemeenteraad van Kasterlee van 25 januari 2011 houdende de definitieve vaststelling van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Gierlebaan’”. Ook de publicatie in het Belgisch Staatsblad verwijst naar dit besluit van 25 januari 2011 van de gemeenteraad van Kasterlee.

5.3. In hun memorie van wederantwoord betogen de verzoekende partijen dat zij, in tegenstelling tot wat de verwerende partijen voorhouden, wel degelijk een belang bij het middel hebben. Zij voeren aan dat overeenkomstig de rechtspraak van de Raad van State iedereen die belang heeft bij de nietigverklaring van een bestreden akte eveneens belang heeft bij het middel dat tot deze nietigverklaring kan leiden. Indien het tweede bestreden besluit wordt vernietigd, is het bestreden GRUP in toepassing van artikel 2.2.15 VCRO “volledig vervallen” en is het “uiteraard niet zeker dat de gemeente ingevolge dit verval opnieuw de opmaak van een GRUP zou opstarten”.

Ten gronde voeren de verzoekende partijen aan dat het niet is omdat in het tweede bestreden besluit wordt verwezen naar een gemeenteraadsbesluit van 25 januari 2011, dat voetstoots kan worden aangenomen dat het dit besluit is dat door het tweede bestreden besluit wordt goedgekeurd en zeker niet tegen de duidelijke tekst van het goedkeuringsbesluit in. Net als de verwerende partijen hebben de verzoekende partijen tevens gemerkt dat de vermelding van het goedkeuringsbesluit in het Belgisch Staatsblad foutief is, aangezien het besluit waarnaar in deze melding wordt verwezen geen besluit is dat goedkeuring verleent aan het GRUP “Gierlebaan” dat de gemeenteraad van Kasterlee op 25 januari 2011 definitief heeft vastgesteld. Aandachtige lezing van het tweede bestreden besluit leert immers dat door de gemeenteraad van Kasterlee het GRUP op 28 januari 2011 werd goedgekeurd.

5.4. In hun laatste memorie laten de verzoekende partijen nog gelden dat de deputatie in haar vergadering van 17 maart 2011 met betrekking tot het GRUP “Gierlebaan” slechts één beslissing nam. Ofwel werd het GRUP zoals dit op de gemeenteraad van 25 januari 2011 van de gemeente Kasterlee definitief werd aangenomen, goedgekeurd, ofwel werd het GRUP, zoals dit op de gemeenteraad van 28 januari 2011 definitief werd aangenomen, goedgekeurd. Dit heeft tot gevolg dat één van de twee stukken waarvan kopie aan het auditorsverslag werd gevoegd, vals is. Ofwel is het besluit dat de verzoekende partijen door de gemeente Kasterlee werd bezorgd en dat namens de provinciegouverneur door het afdelingshoofd voor eensluidend werd verklaard, vals, in de mate dat het, hoewel eensluidend verklaard, niet eensluidend is met het origineel. Ofwel is het stuk dat de gemeente Kasterlee en de deputatie van de provincieraad van Antwerpen bij hun besluit voegden vals en naderhand opgesteld om aan de gegrondheid van het eerste middel te ontkomen. Vooraleer het eerste middel wordt beoordeeld, dient het auditoraat aanvullend onderzoek te doen naar de wijze waarop de twee onderscheiden stukken tot stand kwamen. Afhankelijk van de uitkomst van dit onderzoek zal eventueel de valsheidsprocedure zoals voorzien in artikel 51 van het besluit van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: het algemeen procedurereglement) moeten worden gevoerd, voorafgaand aan de verdere beslechting van het geschil. De enige logische consequentie van het oordeel van het auditoraat dat het tweede bestreden besluit het eerste bestreden besluit niet goedkeurde, maar dat het eerste bestreden besluit werd goedgekeurd door een ander besluit dan dat dat de verzoekende partijen aanvochten, is dat het beroep tot nietigverklaring gegrond is in zoverre gericht tegen het tweede bestreden besluit en dat het beroep onontvankelijk is in zoverre het beroep is gericht tegen het eerste bestreden besluit, nu, zoals uit de rechtspraak van de Raad van State blijkt, het eerste bestreden besluit niet op ontvankelijke wijze kan worden aangevochten zonder aanvechting, in dezelfde akte, van het besluit waarbij het eerste bestreden besluit werd goedgekeurd, en de verzoekende partijen het goedkeuringsbesluit van het door de gemeenteraad op 25 januari 2011 definitief vastgestelde GRUP niet hebben aangevochten, nu zij dit besluit op het ogenblik van de indiening van hun beroep niet kenden.

5.5. De verwerende partijen wensen in hun laatste memorie te benadrukken dat het deputatiebesluit van 17 maart 2011 houdende de goedkeuring van het “gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Gierlebaan, definitief vastgesteld door de gemeenteraad van Kasterlee in zitting van 28 januari 2011”, niet in het rechtsverkeer aanwezig is en dus ook niet hoeft te worden vernietigd, al zullen zij zich niet verzetten indien in dit standpunt wordt volhard, ten bate van de duidelijkheid in het rechtsverkeer.

Beoordeling

5.6. De verwerende partijen brengen als stuk 3 een deputatiebesluit bij van 17 maart 2011 houdende goedkeuring van “het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Gierlebaan’, definitief vastgesteld door de gemeenteraad van Kasterlee in zitting van 25 januari 2011”. In tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partijen voorhouden, ligt dus wel degelijk een goedkeuringsbesluit voor van het door de gemeenteraad van Kasterlee in zitting van 25 januari 2011 definitief vastgesteld gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Gierlebaan”. De gebeurlijke gegrondverklaring van het middel kan derhalve niet het verval van het gemeenteraadsbesluit van 25 januari 2011 met zich mee brengen, zoals de verzoekende partijen ter staving van hun belang aanvoeren. De verzoekende partijen hebben geen belang bij het middel.

5.7. Het staat voorts niet aan de Raad van State om een gebeurlijke inbreuk op artikel 193 van het Strafwetboek wegens valsheid in geschriften vast te stellen, terwijl de verzoekende partijen niets in de weg stond om, zoals voorzien in artikel 51 van het algemeen procedurereglement, een procedure wegens valsheid in geschrifte op te starten. Op het verzoek in de laatste memorie van de verzoekende partijen om het auditoraat met een bijkomend onderzoek desbetreffend te gelasten, wordt niet ingegaan.

Het middel is onontvankelijk.

5.8. Het voorgaande neemt niet weg dat het besluit van 17 maart 2011 van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen houdende goedkeuring van “het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Gierlebaan’, definitief vastgesteld door de gemeenteraad van Kasterlee in zitting van 28 januari 2011”, omwille van de rechtszekerheid, middels een vernietiging ervan, uit het rechtsverkeer moet worden verwijderd. Onder het “tweede bestreden besluit” wordt hierna enkel het onder randnummer 4 vermelde besluit begrepen.

Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

6.1. De verzoekende partijen roepen in een tweede middel de schending in van de richtinggevende bepalingen van het RSV, meer bepaald voor wat betreft de realisatie van lokale bedrijventerreinen in het buitengebied, en van artikel 4.1 van de richtinggevende bepalingen van het PRSP Antwerpen.

Zij lichten toe dat middels de bestreden besluiten een GRUP wordt vastgesteld en goedgekeurd dat voorziet in de inplanting van een lokaal bedrijventerrein dat niet aansluit bij het dorp dat conform artikel 2.2.2.11 van de bindende bepalingen van het PRSP Antwerpen is aangeduid als hoofddorp type II, maar dat in tegendeel is gelegen op verwijderde afstand van dit hoofddorp en zelfs van een woonkern, maar aansluit bij een bestaand bedrijf. Dit terwijl de bindende en richtinggevende bepalingen van het RSV en artikel 4.1 van de richtinggevende bepalingen van het PRSP Antwerpen duidelijk bepalen dat lokale bedrijventerreinen in principe aansluiten bij het hoofddorp. Zij bekritisieren verder dat in het voorlopig aangenomen GRUP de inplanting van het lokaal bedrijventerrein bij een bestaand bedrijf wordt gemotiveerd door de verwijzing naar een op handen zijnde herziening van het PRSP Antwerpen, waardoor de inplanting van een lokaal bedrijventerrein niet alleen bij een hoofddorp maar ook bij een bestaand bedrijventerrein mogelijk zal zijn, terwijl de gemeenteraad, ingaand op het bezwaar dat de verzoekende partijen tegen deze motivering deden gelden, deze motivering schrapt in de toelichtingsnota bij het definitief

aangenomen GRUP. Bijgevolg bevat het bestreden GRUP geen enkele motivering waaruit blijkt waarom de niet-inplanting van een lokaal bedrijventerrein bij het hoofddorp toch mogelijk zou zijn. Zij voegen eraan toe dat uit de bepalingen van het GRUP duidelijk blijkt dat de bedrijfssite waarbij het bestreden GRUP wordt voorzien, slechts voorlopig de bestaande bestemming aanhoudt, totdat het erop gevestigde bedrijf (IJsboerke) herlocaliseert, en de bedrijfssite moet worden herbestemd tot lokaal bedrijventerrein. Het feit dat middels de bestreden besluiten bij de bestaande bedrijfssite een lokaal bedrijventerrein wordt ingericht dat de richtoppervlakte van 5 ha ruim overschrijdt, zal het onmogelijk maken om de bedrijfssite bij herlokalisatie van IJsboerke andermaal om te zetten naar een lokaal bedrijventerrein, waardoor het nu goedgekeurde lokaal bedrijventerrein geïsoleerd zal komen te liggen in open gebied. Aldus voorziet het bestreden GRUP in de inplanting van een lokaal bedrijventerrein in het buitengebied, doch niet aansluitend bij een hoofddorp, zonder op enige wijze te motiveren waarom de inplanting ervan op de geselecteerde locatie aangewezen zou zijn.

6.2. In hun memorie van wederantwoord betogen de verzoekende partijen nog dat het advies van de provinciaal stedenbouwkundige ambtenaar uitgaat van een verkeerd uitgangspunt. De perimeter van het bestreden GRUP sluit helemaal niet aan bij een “bedrijventerrein” zoals dit advies stelt, maar bij de inplantingsplaats van één regionaal bedrijf waarvan op termijn de herlokalisatie is voorzien. Het valt echter op dat, zelfs rekening houdend met de ruime beoordelingsbevoegdheid die de Raad van State de plannende overheden laat, in geen enkel advies wordt aangegeven waarom de inplanting van het bijkomend lokaal bedrijventerrein in of aansluitend bij het hoofddorp, zoals in de richtinggevende bepalingen van het RSV voorzien, niet mogelijk of zelfs niet wenselijk zou zijn. De huidige keuze moest minstens worden gemotiveerd onder verwijzing naar de onmogelijkheid of de onwenselijkheid om aan deze vereiste van de richtinggevende bepalingen gevolg te geven. In casu werd in eerste instantie een motief gebruikt dat werd geput uit een nog niet goedgekeurd addendum bij het PRSP Antwerpen. Bij schrapping van dit motief wegens de onwettigheid ervan, resulteerde de wijziging van de motivering helemaal niet in

een gewijzigde beslissing en werd het geschrapte motief helemaal niet gesubstitueerd door een ander motief dat de genomen beslissing overeind kon houden. Zodoende werd middels de bestreden besluiten een GRUP tot stand gebracht dat een bijkomend lokaal bedrijventerrein inplant in open gebied, op een ruime afstand van een woonkern en dit zonder dat op enige wijze wordt gemotiveerd waarom dit gebied niet bij het hoofddorp wordt ingeplant.

6.3. In hun laatste memorie laten de verzoekende partijen nog gelden dat het in casu gaat om een richtinggevende bepaling van het RSV en dat het PRSP Antwerpen wat betreft uitdrukkelijkheid en ondubbelzinnigheid van formulering weinig te wensen overlaat: in het buitengebied worden de lokale bedrijventerreinen in principe uitsluitend bij het hoofddorp aangelegd. De motivering om hiervan af te wijken ontbreekt in de bestreden besluiten. Deze motivering werd wel gegeven in het besluit houdende de voorlopige vaststelling van het GRUP -te weten de anticipering op het te herziene PRSP Antwerpen- maar werd onder druk van het bezwaar van de verzoekende partijen weggelaten in het besluit houdende de definitieve aanvaarding van het GRUP, doch werd niet door een andere motivering vervangen. Dit alleen al toont aan dat de plannende overheid van in den beginne zelf van oordeel was dat de afwijking van het in het richtinggevend gedeelte van het RSV en het PRSP Antwerpen opgenomen principe -lokale bedrijventerreinen aansluitend bij het hoofddorp- wel degelijk een bijzondere motivering behoeft.

Beoordeling

6.4.1. Met betrekking tot lokale bedrijventerreinen in het buitengebied stelt het RSV de volgende doelstellingen voorop:

“Lokale bedrijventerreinen in principe aansluitend bij hoofddorpen - bedrijventerreinen voor historisch gegroeide bedrijven in de kernen

Volgende uitgangspunten met betrekking tot de lokale bedrijventerreinen en de bedrijventerreinen voor historisch gegroeide bedrijven moeten samen worden gelezen met de principes inzake inrichting en lokalisatie van bedrijventerreinen in hoofdstuk III.3. Gebieden voor economische activiteiten.

- Het behoud van de economische dynamiek is essentieel zowel buiten de stedelijke gebieden, als in de kernen van het buitengebied. Voor lokale bedrijven moeten uitbreidingsmogelijkheden gegarandeerd blijven maar moeten deze steeds samen met de ruimtelijke ontwikkeling van de kern worden bekeken op gemeentelijk niveau.

- Het verweven van lokale bedrijvigheid met andere functies moet maximaal worden nagestreefd. Aansnijding van onbebouwde ruimte voor lokale bedrijventerreinen en bedrijventerreinen voor historisch gegroeide bedrijven is vanuit milieu-oogpunt dikwijls minder wenselijk dan aangepaste milieunormen in de kern van het buitengebied.

- Conform het principe van de gedeconcentreerde bundeling worden lokale bedrijventerreinen in principe gelokaliseerd in de hoofddorpen.

- Bedrijventerreinen voor historisch gegroeide bedrijven kunnen worden gelokaliseerd in kernen van het buitengebied.

- Een kwaliteitsvolle aanleg en voldoende uitrusting van lokale bedrijventerreinen en bedrijventerreinen voor historisch gegroeide bedrijven zijn noodzakelijk.

- De realisatie van een lokaal bedrijventerrein is principieel een taak voor de overheid (i.c. het gemeentelijk niveau). Dit is onder andere nodig met het oog op de mogelijkheden voor hergebruik van gebouwen en terreinen en de exclusieve toewijzing aan de lokale bedrijvigheid uit de gemeente. Dit vereist van de gemeente een voldoende economisch en financieel draagvlak voor de ontwikkeling van lokale bedrijventerreinen.

- Een lokaal bedrijventerrein wordt afgestemd op de plaatselijke behoefte aan lokale bedrijven.”

6.4.2. In “hoofdstuk III.3 Gebieden voor economische activiteiten” van het RSV valt te lezen wat volgt:

“Lokaal bedrijventerrein

Lokale bedrijventerreinen kunnen door middel van een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (c.q. B.P.A.) worden ontwikkeld indien herlokalisatie van bestaande lokale bedrijven binnen de eigen gemeente vanuit ruimtelijk oogpunt onvermijdelijk is, indien nieuwe lokale bedrijven worden opgericht of indien bedrijven op een bestaand lokaal bedrijventerrein willen uitbreiden tot buiten het bedrijventerrein. De volgende principes gelden voor de lokalisatie en inrichting van nieuwe lokale bedrijventerreinen:

- ontwikkeling mogelijk in een hoofddorp en in economische knooppunten;
- verantwoording vanuit een globale ruimtelijke visie op de gemeente en in het bijzonder op het hoofddorp; vermits in een gemeente meerdere hoofddorpen kunnen voorkomen zijn meerdere lokale bedrijventerreinen mogelijk mits motivering in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan;
- de oppervlakte moet worden beperkt tot 5 ha omdat het een lokale problematiek betreft, omdat het in veel gevallen een “afwijkend B.P.A.” betreft en omdat het bedrijventerrein gericht is op lokale

bedrijven die beperkt van omvang zijn. Uitdrukkelijk moet worden gesteld dat de oppervlakte niet beperkt is tot maximaal 5 ha per gemeente maar 5 ha per hoofddorp. De beperking tot 5 ha is daarbij richtinggevend en kan niet worden opgevat als norm;

- de kaveloppervlakte wordt afgestemd op lokale bedrijven;
- geen zuivere kleinhandelsbedrijven op lokale bedrijventerreinen;
- aansluiting bij de kern of een bestaand bedrijventerrein;
- ontsluiting via gemeentelijke verzamelwegen rechtstreeks op primaire wegen of secundaire wegen;
- uitwerking van de ontwikkeling van lokale bedrijventerreinen in gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.”

6.4.3. Onder “IV. Ontwikkelingsperspectieven voor deelstructuren”, “IV.3 Gewenste ruimtelijk-economische structuur”, punt 4.1 “Uitwerking van de provinciale taken”-“Categorisering van concentraties van bedrijventerreinen” van het PRSP Antwerpen staat te lezen wat volgt:

“(…)

- De structuurondersteunende hoofddorpen type I en gewone hoofddorpen type II kunnen een bijkomend lokaal bedrijventerrein realiseren. Lokale bedrijventerreinen sluiten in principe aan bij het hoofddorp.

- Elke gemeente in het buitengebied heeft minimaal de mogelijkheid om de herlokalisatie van zonevreemde lokale bedrijven binnen de eigen gemeente te organiseren.”

6.4.4. Onder “VI. Gewenste ruimtelijk structuur”, punt 5 “Gewenste ruimtelijk economische structuur” van het GRSP van de gemeente Kasterlee staat te lezen wat volgt:

“5.2.2. Lokaal bedrijventerrein

De selectie van Kasterlee als gewoon hoofddorp type II in het RSP-A impliceert de mogelijkheid tot de ontwikkeling van een lokaal bedrijventerrein op basis van een lokale behoefte. De ontwikkeling van een lokaal bedrijventerrein kan in fasen gebeuren.

In de buitengebiedgemeente Kasterlee wordt het lokale karakter van de bedrijventerreinen zoveel mogelijk gevrijwaard. De onderstaande richtlijnen moeten waken over de lokale invulling van een bedrijventerrein.

- De maximum toegelaten bedrijfsoppervlakte wordt beperkt in functie van de draagkracht van de omgeving. Aan de uitbreiding van de bestaande gebouwen en terreinen voor buitenopslag wordt een bovengrens gesteld binnen de contouren van de bestaande gewestplanzoning. Bij de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein wordt rekening gehouden met een richtinggevende maximum perceelsoppervlakte van 3000 à 5000 m²

(gemiddeld 2.200 m² netto). Er wordt één perceel voorzien per bedrijf en de eventuele bedrijfswoning moet geïntegreerd worden in de bedrijfsloods

- De bestaande 'ruwe' zonering kan verfijnd worden tot op (kadastraal) perceelsniveau door een herschikking van de juridische voorraad. Eventuele uitbreidingen dienen planologisch te worden getoetst.

- Zuivere kleinhandel of louter commerciële activiteiten zijn niet toegelaten. Deze activiteiten kunnen elders verweven worden in de afgelijnde kern.

- De toegelaten bedrijfsactiviteiten worden beperkt in functie van de draagkracht van de omgeving. Eveneens kan voor de bedrijventerreinen met slechts één bedrijf het aantal toekomstige bedrijfsvestigingen beperkt worden tot één. Hierbij wordt rekening gehouden met de volgende criteria:

- Ruimtebeslag. Te grootschalige (regionale) bedrijven horen thuis op een regionaal bedrijventerrein buiten de gemeente.

- Verkeers- en vervoersdynamiek. Hierbij dient een afweging te gebeuren tussen het mobiliteitsprofiel van de bedrijfsactiviteit en het bereikbaarheidsprofiel van het bedrijventerrein. Bedrijfsactiviteiten met een mobiliteitsprofiel dat de verkeersleefbaarheid van de omgeving ondermijnt moeten worden geweerd.

- Milieuhinder. Hierbij dient de hindergraad te worden afgewogen ten opzichte van de tolerantiegraad van de (woon)omgeving. Voor de omgeving hinderlijke bedrijven die teveel lawaai, water, bodem- of luchtvervuiling, of onaangename geuren en stof veroorzaken, worden geweerd. Omwille van de brandveiligheid kunnen eveneens een aantal bedrijfstypes worden geweerd. SEVESO II bedrijven zijn niet toegelaten

- Er wordt een stimuleringsbeleid gevoerd om vrijkomende en vrijliggende/lege gronden en gebouwen zo snel mogelijk op de markt aan te bieden als realiseerbaar aanbod.

- Aanvullend worden er vanuit ruimtelijke inpassing en kwaliteitsbewaking normen opgelegd aan de uiterlijke verschijningsvorm van de bedrijfsactiviteit met name: aantal bouwlagen, bouwhoogte, inplanting van de gebouwen, bouwvrije zones, materiaalkeuze, buffering.

- Indien er meerdere bedrijfsvestigingen voorkomen op het bedrijventerrein kan het aantal aansluitpunten op de openbare weg beperkt worden tot één. Bovendien kunnen er om redenen van ruimtebesparing gemeenschappelijke parkeerplaatsen worden voorzien. Ook hier moet over de ruimtelijke kwaliteit gewaakt worden.

Verder worden in de voorschriften voorwaarden opgelegd m.b.t. een integraal waterbeheer conform de doelstellingen van de watertoets. In de stedenbouwkundige voorschriften worden voorwaarden opgenomen in functie van de scheiding van hemelwater en afvalwater, maximaal hergebruik, buffering en/of infiltratie van hemelwater. Bij een nieuw of uitbreiding van een bestaand terrein wordt de locatiekeuze getoetst aan het watersysteem.

De onderstaande ontwikkelingsperspectieven moeten het mogelijk maken om deze visie vorm te geven.

Richtlijnen op maat van elk lokaal bedrijventerrein

Hieronder worden de ruimtelijk-economische ontwikkelingsperspectieven van de lokale bedrijventerreinen in de gemeente Kasterlee beschreven.

(...)

Gierlebaan, bedrijventerrein voor historisch gegroeid bedrijf met nabestemming lokaal bedrijventerrein

De bedrijvigheid ter plaatse is historisch gegroeid en geëvolueerd naar activiteiten met een duidelijk regionaal profiel. Qua ruimtelijke situering (met name nabij een woonkern in het buitengebied) kan op deze locatie in principe enkel een bedrijventerrein met een lokaal profiel worden gehandhaafd. Als mengvorm wordt de volgende categorisering voorgesteld: bedrijventerrein voor historisch gegroeid bedrijf met nabestemming lokaal bedrijventerrein. Dit wil zeggen:

- Binnen de contouren van de huidige gewestplanbestemming bedrijvenzone kan het bedrijf zich verder ontwikkelen, waarbij de huidige activiteiten verder moeten kunnen evolueren en innoveren in functie van de evoluerende markt en technologieën. Hiervoor moeten de nodige vergunningen kunnen verkregen worden.
- Indien het bedrijf om welke reden dan ook zijn activiteiten ter plaatse zou stopzetten, is de vestiging van nieuwe regionale bedrijvigheid niet aangewezen. Het vrijgekomen terrein met gebouwencomplex moet dan herbekeken worden in het licht van de ontwikkeling van een lokaal bedrijventerrein.
- Bovendien kan de ontwikkeling van een lokaal bedrijventerrein aansluitend bij deze bedrijvenzone en/of een gedeelte ervan onderzocht worden (zie infra). Hierop zou een gedeelte van de endogene groei (bvb. het Tielense aandeel) kunnen opgevangen worden. Het gebied ten noordwesten van de bestaande bedrijvenzone komt hiervoor in aanmerking.

Ruimte voorzien voor lokale bedrijven op een nieuw lokaal bedrijventerrein

In de loop van het structuurplanningsproces werd de gemeente gescreend op mogelijke locaties, rekening houdend met de locatiecriteriën cf. het RSV. De mogelijke locaties werden getoetst aan volgende criteria:

- Aansluiting op kernfuncties/verweving van functies
- Impact op de huidige (openruimte)functies
- Ontsluiting
- Visie deelruimte
- Bedrijfseconomische aspecten

Deze screening werd uitvoerig besproken in de stuurgroep, leidde tot 2 weerhouden locaties: Hoebenschot-noord aansluitend bij de kern Lichtaart en Gierlebaan aansluitend op de terreinen van Ijsboerke in Tielen.

Gierlebaan-uitbreiding (Tielen)

Deze zone wordt aangeduid voor het opvangen van de behoeften binnen de planperiode. De zone voldoet zowel ruimtelijk (locatiecriteriën) als inzake beschikbare oppervlakte.

Beschikbare ruimte

Rekening houdend met de buffering t.o.v. achtertuinen en met het voorzien van een buffering t.o.v. de Kemelbeek, tevens openruimtecorridor,

bedraagt de maximale bruto-oppervlakte 10 ha. De effectieve aansnijding beperkt zich tot de reële behoeften binnen deze grenzen.

Toetsing locatiecriteria

- Het gebied sluit aan op een bestaand bedrijventerrein en is nabij de woonkern Tiel en gelegen (dit is evenwel niet het hoofddorp)

- Het bestaande bedrijventerrein wordt ontsloten via een bovenlokale verbindingsweg (anderzijds moeten steeds dorpskernen worden doorkruist voor het bereiken van het hoofdwegenet)

- Er dient geen buffering voorzien te worden langs de zijde die grenst aan het bestaande bedrijventerrein, hetgeen de beschikbare netto-oppervlakte ten goede komt; anderzijds moet er de nodige afstand gehouden worden en de nodige groene buffering voorzien worden ten opzichte van de aanwezige woonbebouwing

- De bedrijfsontsluitingsweg van Ijsboerke aan de zuidwestzijde van het bedrijfsgebouwencomplex kan als insteekweg worden gebruikt, zodat het terrein onmiddellijk ontsloten wordt via de Gierlebaan

- Er komen geen landbouwzetels voor in dit ingesloten agrarisch gebied met beperkte omvang dat om die reden niet structuurbepalend is binnen de agrarische structuur. Het gebied is geen onderdeel van een ruilverkaveling. Het zuidoostelijke deel ligt in de winterbedding van de Kemelbeek.

- Het gebied heeft landschappelijke kwaliteiten (o.a. omwille van de vele voorkomende boscomplexjes en dreefjes) en vormt als het ware de ‘tuin’ van het aangrenzende landelijke woongebied. Verder sluit het gebied in het zuiden aan op een natuurgebied dat onderdeel is van een openruimtecorridor tussen Tielendorp en de bebouwing langs (de) Pijpstraat-Loozijde

Randvoorwaarden bij ontwikkeling

- Openruimtecorridor geënt op (de) vallei van de Kemelbeek: sturend hierin is het fysisch systeem (bodemcondities die verwijzen naar valleikarakter). De waterloop kan daarbij over een kort traject opgeschoven worden, waar hij kennelijk ooit kunstmatig verlegd is. De strook langs de waterloop dient ingericht als natuurbuffer.

- Ontsluiting rechtstreeks op de Gierlebaan

- Aanleg buffer t.o.v. de achtertuinen

- De beschikbare oppervlakte binnen de grensstellende elementen van de open ruimte is ruimer dan de behoefte. De effectieve aansnijding beperkt zich tot de reële behoefte binnen deze grenzen.

(...)

In functie van het watersysteem dient de nodige buffering van hemelwater voorzien te worden (minimum 200 m³ buffercapaciteit per ha verharde oppervlakte en een maximaal lozingsdebiet van 5 l/s per ha verharde oppervlakte).”

6.4.5. De bindende bepaling 29 van het GRSP luidt als volgt:

“29. De gemeente maakt een RUP op voor de realisatie van nieuwe ruimte voor lokale bedrijvigheid op één of meerdere locaties. In de

stedenbouwkundige voorschriften worden onder meer volgende doelstellingen voor ogen gehouden:

- Streven naar een intensief ruimtegebruik
- Maximale kavelgrootte van 5000 m²
- Maatregelen met betrekking tot integraal waterbeheer (buffering van hemelwater ...).”

6.5. Een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan uitvoert, moet overeenkomstig artikel 2.1.2, § 3 VCRO mede de beleidsopties genomen in de hogere structuurplannen respecteren.

De mate van doorwerking van de richtinggevende bepalingen van een ruimtelijk structuurplan wordt bepaald door de formulering ervan. Een richtinggevende bepaling kan uitdrukkelijk en ondubbelzinnig zijn geformuleerd of teruggaan op een algemeen beginsel van het ruimtelijk structuurplan.

Op het stuk van locatie en inrichting van nieuwe lokale bedrijventerreinen stelt het RSV dat “(c)onform het principe van de gedeconcentreerde bundeling (...) lokale bedrijventerreinen in principe (worden) gelokaliseerd in de hoofddorpen”.

Ook luidens het PRSP Antwerpen “(sluiten) lokale bedrijventerreinen (...) in principe aan bij het hoofddorp”.

De door de verzoekende partijen geviseerde richtinggevende bepalingen van het RSV en het PRSP Antwerpen schrijven dus enkel voor dat “in principe” lokale bedrijventerreinen worden gelokaliseerd in aansluiting bij de hoofddorpen. Uit deze bewoordingen kan niet zonder meer worden afgeleid dat de plannende overheden op uitdrukkelijke en ondubbelzinnige wijze een locatie die geen aansluiting vindt bij het hoofddorp steeds aanzien als een afwijking van het richtinggevend gedeelte van het ruimtelijk structuurplan.

Om uit te maken of het bestreden GRUP al dan niet een afwijking inhoudt van de richtinggevende bepalingen van het RSV en het PRSP Antwerpen inzake locatie en inrichting van lokale bedrijventerreinen, moeten de algemene beginselen terzake van het richtinggevend gedeelte van het hogere ruimtelijk structuurplan bij het onderzoek worden betrokken.

6.6. Het RSV hanteert het algemeen beginsel van de gedeconcentreerde bundeling. Verweving van activiteiten en functies staan daarbij voorop. De concentratie van harde functies in de kernen van het buitengebied is in essentie ingegeven door de zorg om het functioneren van de structuurbepalende functies van het buitengebied te vrijwaren.

Het bestreden GRUP geeft uitvoering aan de bindende bepaling 29 van het GRSP van de gemeente Kasterlee. De locatie Gierlebaan, aansluitend op de terreinen van IJsboerke in Tielen, is blijkens het richtinggevend gedeelte van het GRSP Kasterlee het resultaat van een screening op mogelijke locaties voor een bijkomend lokaal bedrijventerrein binnen de gemeente, rekening houdend met volgende locatiecriteria:

- Aansluiting op kernfuncties/verweving van functies
- Impact op de huidige (openruimte)functies
- Ontsluiting
- Visie deelruimte
- Bedrijfseconomische aspecten.

Het blijkt niet en de verzoekende partijen tonen evenmin aan dat een toetsing aan de genoemde criteria het principe van de gedeconcentreerde bundeling niet onderschrijft.

Deze vaststelling noopt tot de conclusie dat conform de richtinggevende bepalingen van het RSV en het PRSP Antwerpen nieuwe lokale bedrijventerreinen bij voorkeur worden gelokaliseerd in aansluiting bij het hoofddorp, maar dat ook een lokalisatie in aansluiting bij een bestaande bedrijvenzone of zelfs in aansluiting bij bestaande ontsluitingsinfrastructuur invulling kan geven aan het principe van de gedeconcentreerde bundeling, als dit strookt met de zorg om het functioneren van de structuurbepalende functies van het buitengebied te vrijwaren.

6.7. Omdat geen afwijking van de richtinggevende bepalingen van het RSV of het PRSP Antwerpen is aangetoond, dringt zich geen bijzondere motiveringsplicht in hoofde van de plannende overheid op.

6.8. De opwerping van de verzoekende partijen dat het thans geplande lokaal bedrijventerrein na herlokalisatie van IJsboerke geïsoleerd zal komen te liggen in open gebied, gaat uit van onbekende en onzekere factoren. Er liggen vooralsnog geen indicaties voor van een herlokalisatie van het bedrijf IJsboerke, terwijl noch het RSV, noch het PRSP Antwerpen de realisatie van bijkomende lokale bedrijventerreinen laten afhangen van onzekere toekomstige planopties.

Het middel is niet gegrond.

Derde middel

Uiteenzetting van het middel

7.1. De verzoekende partijen roepen in een derde middel de schending in van de artikelen 4.2.1 en 4.2.3, § 3 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM).

Zij lichten toe dat de dienst m.e.r. op basis van de screeningsnota ingediend door de initiatiefnemer onterecht heeft beslist dat geen plan-MER moest worden opgemaakt, nu uit deze screeningsnota duidelijk blijkt dat het plan aanzienlijke milieueffecten heeft waarvan de screeningsnota zelf erkent dat deze niet te milderen zijn. Op pagina 21 van de screeningsnota wordt duidelijk erkend dat de aanleg van het bedrijventerrein in uitvoering van de bestreden besluiten ongestoorde plaggenbodems zal verstoren, een milieueffect waarvan de screeningsnota uitdrukkelijk erkent dat het niet kan worden gemilderd. Uit de biologische waarderingskaart blijkt duidelijk dat een groot gedeelte van de gronden die in uitvoering van de bestreden besluiten tot bedrijventerrein zullen worden omgevormd en dus definitief zullen worden verstoord, als biologisch waardevol tot zeer waardevol gelden. Uit de screeningsnota zelf blijkt dat een gedeelte van de perimeter van het GRUP als historisch permanent cultuurgrasland geldt en dat de totale ruimte bovendien wordt gekenmerkt door een groot aantal opgaande groene landschappelijke elementen zoals bosjes, bomenrijen en houtkanten die het geheel een eerder kleinschalig landschappelijk karakter verlenen. Op pagina 32 van de

screeningsnota wordt uitdrukkelijk erkend dat het verdwijnen van verschillende kleine landschapselementen in uitvoering van de bestreden besluiten zal leiden tot direct biotoopverlies, dat slechts potentieel en partieel door de aan te leggen buffer zou kunnen worden gemilderd. Op basis van de opgemaakte screeningsnota kan derhalve onmogelijk worden beweerde, laat staan aangetoond, dat de realisatie van het bestreden GRUP geen aanzienlijke milieueffecten zou kunnen hebben. De opmaak van het GRUP zonder voorafgaand plan-MER schendt de in het middel aangehaalde bepalingen.

7.2. In hun memorie van wederantwoord voeren de verzoekende partijen nog aan dat de dienst m.e.r. in alle redelijkheid niet tot het besluit kon komen dat er geen aanzienlijke milieueffecten zouden worden veroorzaakt door het bestreden plan. Zij wijst daarbij opnieuw naar het gestelde in de screeningsnota, waaronder pagina 26 van die nota, waar het volgende staat vermeld: “De komst van het bedrijventerrein betekent de inname van ca. 11ha grond (toegangszone + lokaal bedrijventerrein + buffer- en infiltratievijver) die vandaag behoudens oppervlakkige landbouwbewerking als ‘ongestoord’ beschouwd kan worden. Het merendeel bestaat uit plaggenbodems, het centrale deel uit een minder goed ontwikkelde podzolbodem. Dit zijn allemaal gronden met bodemprofiel gevoelig voor verstoring. Aanleg van het terrein betekent dus per definitie verstoring van het bodemprofiel. Dit is echter een effect dat niet gemilderd kan worden”.

7.3. In hun laatste memorie laten de verzoekende partijen nog gelden dat het uiteraard niet opgaat te besluiten tot de afwezigheid van aanzienlijke milieueffecten op basis van de vaststelling dat in de screeningsnota maatregelen worden voorgesteld om aanzienlijke milieueffecten te milderen, nu de MER-plicht er net op gericht is om de milieueffecten in kaart te brengen en na te gaan of en hoe deze kunnen worden gemilderd en of er geen alternatieve inplantingsplaatsen bestaan waar deze milieueffecten niet zullen ontstaan. Door de maatregelen die in de planinhoud worden opgelegd om optredende, aanzienlijke milieueffecten te milderen, in aanmerking te nemen bij de beoordeling van het al dan niet aanzienlijk karakter van de milieueffecten, erkent

de dienst m.e.r. impliciet dat er significante effecten zijn die moeten worden gemilderd en kon zij niet in alle redelijkheid tot het besluit komen dat er geen significante effecten zullen optreden zodat de opmaak van een MER niet vereist is.

Beoordeling

7.4. De artikelen 4.2.1 en 4.2.3 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) luiden als volgt:

“Art. 4.2.1. Dit hoofdstuk is van toepassing op ieder plan of programma dat het kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project.

Dit hoofdstuk is eveneens van toepassing op ieder plan of programma, waarvoor, gelet op het mogelijke effect op gebieden, een passende beoordeling vereist is uit hoofde van artikel 36ter, § 3, eerste lid, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Art. 4.2.3. § 1. Het plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, wordt, alvorens het kan worden goedgekeurd, aan een milieu-effectrapportage onderworpen in de gevallen bepaald in dit hoofdstuk.

§ 2. Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, eerste lid, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat niet het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau, noch een kleine wijziging inhoudt, moet een plan-MER worden opgemaakt, wanneer :

1° het plan of programma betrekking heeft op landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme, ruimtelijke ordening of grondgebruik, en het kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project opgesomd in bijlagen I en II van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van categorieën van projecten onderworpen aan milieu-effectrapportage;

2° voor een ander plan of programma dan deze vermeld onder 1°, de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, niet aantoont dat dit plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijke milieueffecten.

§ 3. Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau of een kleine wijziging inhoudt, moet geen plan-MER worden opgemaakt voor zover de

initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, aantoon dat het plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijke milieueffecten.”

7.5. De verzoekende partijen selecteren enkele elementen uit het verzoek tot raadpleging om te concluderen dat het geplande bedrijventerrein aanzienlijke milieueffecten teweeg brengt en derhalve dient te worden onderworpen aan een plan-MER. Concreet betreft het de volgende passages uit het verzoek tot raadpleging:

“Discipline Bodem en water

(...)

Verstoring van bodemprofiel (...)

De komst van het bedrijventerrein betekent de inname van ca. 11 ha grond (toegangzone + lokaal bedrijventerrein + buffer- en infiltratievijver) die vandaag, behoudens oppervlakkige landbouwbewerking als ‘ongestoord’ beschouwd kan worden. Het merendeel bestaat uit plaggenbodems, het centrale deel uit een minder goed ontwikkelde podzolbodem. Dit zijn allemaal gronden met een bodemprofiel gevoelig voor verstoring. Aanleg van het terrein betekent dus per definitie verstoring van het bodemprofiel. Dit is echter een effect dat niet gemilderd kan worden’

(...)

Discipline Fauna en flora

(...)

Referentiesituatie

(...)

Het plangebied is een resterende open ruimte ingesloten door bebouwing. Het is een beperkte agrarische gebruikruimte (grasland, silomaïs, ...) gekenmerkt door een groot aantal opgaande groene, landschappelijke elementen. Bosjes, bomenrijen en houtkanten geven het geheel een eerder kleinschalig landschappelijk karakter.

(...)

Beoordeling van de effecten

Direct biotoopverlies door ruimtebeslag

Ruimtebeslag kan leiden tot effecten op populaties en ecosystemen. Door ruimtebeslag kunnen biotopen kleiner worden, biotopen vernietigd (biotoopverlies) worden of nieuwe biotopen gecreëerd (biotoopwinst) worden. Het plangebied omvat echter geen percelen met uitgesproken natuurwaarden. Het plangebied omvat wel de bosjes in het noordelijke deel (ppms). Deze komen echter voor een groot deel te vallen binnen de tuinzone en de bufferzone zodat hier geen netto-verlies van toepassing is. Niettemin houdt de bestemmingswijziging en (de) daaropvolgende inrichting in dat de open ruimte ingevuld wordt met een harde functie.

Planinhoud houdt anderzijds een aantal maatregelen in die dit effect kunnen milderen: Op de grens met andere bestemmingen wordt een buffer van 15m breed aangelegd in streekeigen en standplaatsgeschikte soorten. Zolang het een dichte buffer blijft kan deze door diversiteit in soorten en structuuropbouw een waardevolle natuurlijke strook vormen.

Aangezien de kleine landschapselementen niet overal behouden kunnen blijven, is potentieel biotoopverlies niet uit te sluiten. Naast deze KLE's valt echter geen direct biotoopverlies van habitats met biologische waarde te verwachten. De voorziene maatregelen (aanleg van (een) buffer) leveren anderzijds potentieel een positieve bijdrage.

Vanwege het RUP wordt ook geen bedreiging van habitats binnen het habitatrichtlijngebied verwacht. Bijgevolg ontstaat naar aanleiding van de planinhoud geen biotoopverlies binnen de speciale beschermingszone die een bedreiging vormt voor de instandhouding van de soorten binnen de speciale beschermingszone.”

7.6. Het betoog van de verzoekende partijen dat gelet op het voormelde, de dienst MER ten onrechte heeft beslist dat het voorgenomen plan geen aanzienlijke milieueffecten met zich brengt, gaat eraan voorbij, voor wat de verstoring van het bodemprofiel betreft, dat, gezien de nauwe afstemming binnen het fysisch systeem, de discipline bodem niet los van de discipline water en de aldaar voorgestelde remediërende maatregelen kan worden beschouwd en, voor wat betreft het verlies aan natuurwaarden en biotoopverlies, dat de natuurwaarden bestaan uit een aantal bosbestandjes in het noordelijke deel van het plangebied en een zekere dichtheid aan bomenrijen en houtkanten als perceelsrandbegroeiingen. De graslanden zijn niet allemaal even intensief in gebruik. De bosjes in het noordelijke deel worden voor een groot deel behouden want opgenomen binnen de tuinzone en de bufferzone. Weliswaar kunnen de kleine landschapselementen niet overal worden behouden en is potentieel biotoopverlies niet uit te sluiten. Deze vaststelling, samengenomen met de aanleg van een dichte buffer, laat evenwel in redelijkheid niet toe te besluiten dat de milieueffecten “aanzienlijk” zijn en derhalve nopen tot de opmaak van een plan-MER. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen in hun laatste memorie voorhouden, erkent de dienst m.e.r. geenszins impliciet dat er significante milieueffecten zijn die moeten worden gemilderd.

Het middel is niet gegrond.

Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

8.1. De verzoekende partijen roepen in een vierde middel de schending in van de richtinggevende bepalingen van het RSV en van het motiveringsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

Zij lichten toe dat middels de bestreden besluiten een lokaal bedrijventerrein wordt tot stand gebracht in buitengebied met een bruto-oppervlakte van 12 ha, terwijl uit de richtinggevende bepalingen van het RSV duidelijk blijkt dat voor in het buitengebied in te richten lokale bedrijventerreinen een oppervlakte wordt vooropgesteld van 5 ha, hetzij minder dan de helft. Zij betogen dat uit de adviezen van de deputatie van de provincie Antwerpen en de gewestelijk stedenbouwkundige ambtenaar duidelijk blijkt dat er met betrekking tot deze sterke overschrijding van de streefoppervlakte van 5 ha heel wat vragen zijn, bijvoorbeeld wat betreft de problematische verhouding tussen de netto- en de bruto-oppervlakte en de vrijgekomen bedrijfsoppervlakte ingevolge de vooropgestelde herlokalisering van zone-eigen bedrijven naar het in te richten bedrijfsterrein, ruimte die niet wordt meegerekend in het aanbod. Noch het bestreden gemeenteraadsbesluit, noch het bestreden deputatiebesluit verantwoorden waarom, in afwijking van de in de richtinggevende bepalingen van het RSV vooropgestelde oppervlakte van 5 ha bedrijfsoppervlakte, en ondanks de in de adviezen van de deputatie en van de gewestelijk stedenbouwkundige ambtenaar aangekaarte sterke overschrijding van deze streefoppervlakte, een bruto-oppervlakte van 12 ha nodig is.

8.2. In hun memorie van wederantwoord stellen de verzoekende partijen nog dat het natuurlijk wel zo kan zijn dat de Raad van State van oordeel is dat de plannende overheden bij de totstandkoming van ruimtelijke uitvoeringsplannen een ruime beoordelingsbevoegdheid hebben op de wijze waarop de richtinggevende bepalingen moeten worden toegepast, maar dat het een brug te ver zou zijn om uit deze bepalingen af te leiden dat de beoordelingsmarge zo ruim is dat de plannende overheden zich bij de opmaak

van de richtinggevende bepalingen helemaal niets moeten aantrekken van, en zelfs niet zouden moeten motiveren waarom, een richtinggevende bepaling niet wordt toegepast. Er kan daarbij niet ernstig worden voorgehouden dat een bedrijventerrein van 12 ha, bij een bestaand bedrijf in open gebied bovendien, nog “in de richting” ligt van de 5 ha die in het RSV als richtsnoer wordt opgegeven.

8.3. In hun laatste memorie voeren de verzoekende partijen geen bijkomende argumentatie aan.

Beoordeling

8.4. De door de verzoekende partijen geschonden geachte richtinggevende bepaling van het RSV, vermeld onder randnummer 6.4.2, bepaalt onder meer dat “(d)e beperking tot 5 ha (...) daarbij richtinggevend (is) en (...) niet (kan) worden opgevat als norm”.

Het indicatief karakter van de oppervlaktebepaling neemt niet weg dat een overschrijding tot meer dan het dubbele van de streefoppervlakte een bijzondere motivering vergt.

8.5. Het bestreden GRUP verantwoordt de bedrijfsoppervlakte van 12 ha vanuit drie invalshoeken:

- Aan de hand van de behoefteraming (pag. 21-31 van de toelichtingsnota):

“Conclusie: aanbod op Gierlebaan versus de berekende behoefte (...)

Op basis van het bovenstaande kan vastgesteld worden dat de berekende behoefte van ongeveer 8 ha tussen het netto- en bruto aanbod van 7,40 ha à 9,94 ha ligt, respectievelijk berekend op basis van een mogelijk realistisch inrichtingsplan en op basis van de paarse zone op het grafisch plan. Er kan globaal geconcludeerd worden dat het aanbod op Gierlebaan overeenkomt met de berekende behoefte, afhankelijk van de inrichting overstijgt de behoefte mogelijk een beetje het aanbod.”

- Aan de hand van de ruimtelijke configuratie van het terrein (pag. 31-32 toelichtingsnota):

1. De opname van het hele beschikbare terrein vermijdt dat een onbruikbare restzone met bestemming agrarisch gebied over blijft.
 2. De opname van het hele beschikbare terrein vermijdt dat ruimtelijk-functionele fiets- en voetrelaties met de omgeving niet optimaal kunnen uitgewerkt worden.
 3. De opname van het hele beschikbare terrein vermijdt dat een deel van het gebied niet zal gebufferd zijn en dat meer ontsluitingsinfrastructuur zal moeten worden aangelegd dan strikt nodig voor de ontsluiting van het gehele gebied.
- Aan de hand van een fasering in de invulling (pag. 32 toelichtingsnota):

Artikel 1 van de stedenbouwkundige voorschriften bepaalt wat volgt:

“Dit gebied is bestemd voor de vestiging en werking van lokale bedrijven. De infrastructuur (wegenis, afwateringssysteem, ...) mag voor de hele zone aangelegd worden, de concrete invulling van bedrijfsperven door de bedrijven moet in 2 fasen gebeuren:

- in eerste fase kan 5 ha van de bedrijfsperven ingevuld worden
- in de tweede fase kan het overige deel van de bedrijfsperven ingevuld worden indien de eerste fase voor 80% ingevuld is.”

8.6. Gelet op het voormelde bevat het bestreden GRUP, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen voorhouden, wel degelijk een verantwoording voor de opname van het hele beschikbare terrein. Bovendien bevat deze verantwoording op pag. 26 van de toelichtingsnota verduidelijking op welke wijze bedrijfslocaties die als gevolg van herlokalisatie van zone-eigen bedrijven vrijkomen, worden betrokken in de rekenkundige behoeftebepaling.

Het middel is niet gegrond.

VI. Kosten

9. Om de redenen eigen aan de zaak en in het bijzonder de verwarring die door de tweede verwerende partij met betrekking tot de goedkeuring van het eerste bestreden besluit werd gecreëerd, past het de kosten ten laste van deze partij te leggen.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van 17 maart 2011 van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen houdende goedkeuring van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Gierlebaan” van de gemeente Kasterlee, “definitief vastgesteld door de gemeenteraad van Kasterlee in zitting van 28 januari 2011”.

De Raad van State verwerpt het beroep voor het overige.

2. Dit arrest dient te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

3. Het Vlaamse Gewest wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van een februari 2013, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Pierre Lefranc,	wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Pierre Lefranc